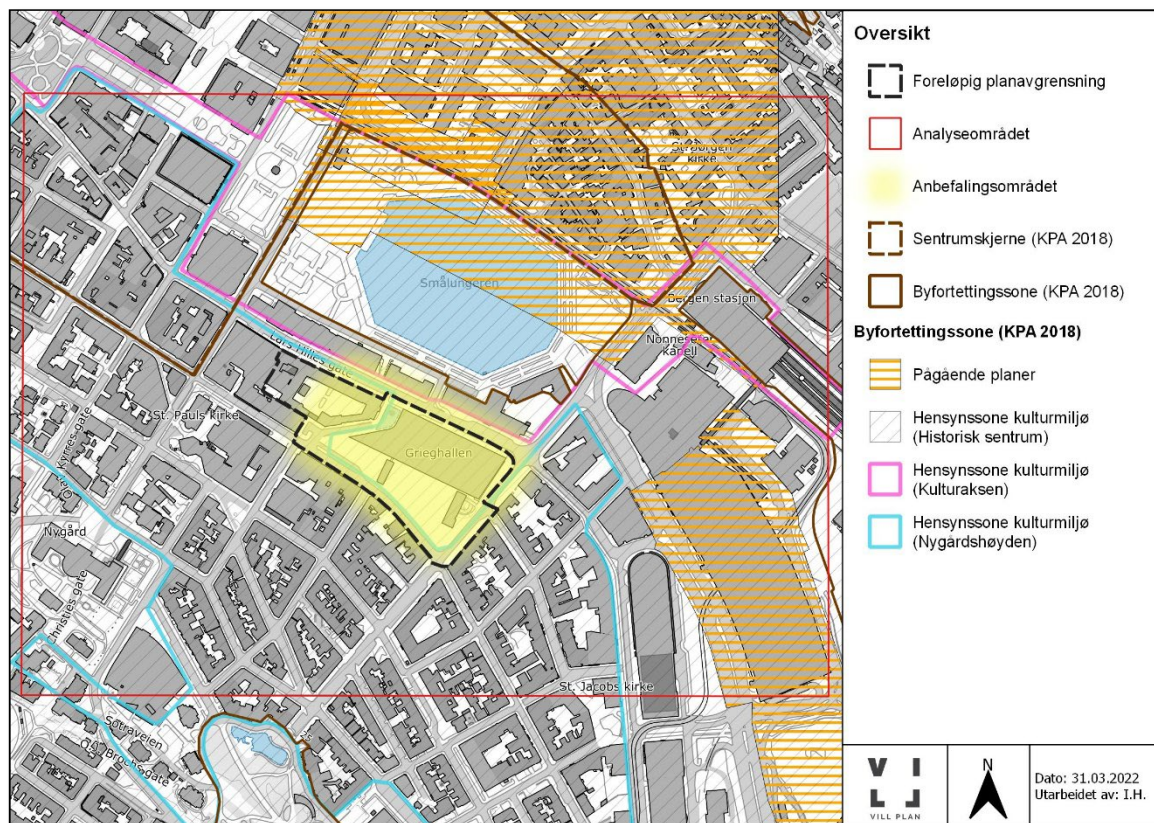

STEDSANALYSE FOR GRIEGKVARTALET

Kart 1- oversikt

Planområdet er lokalisert i Bergen sentrum sør for Smålungeren og inngår i en eldre reguleringsplan (planID 8200300). Gjeldende kommunedelplan for området er Bergenhus, KDP sentrum, (planID 15780000).

Figur 1 Oversiktskart. Stiptet linje viser foreløpig planavgrænsning og heltrukket rød linje viser analyseområdet som er vurdert som direkte relevant for analysen.

Iht. KPA 2018 inngår planområdet i byfortettingssone (BY2) og er en del av en større byfortettingssone. Planområdet er lokalisert sør for sentrumskerne S1, slik det er vist i figur 1. Hele planområdet ligger innenfor hensynssone kulturmiljø historisk sentrum, og delvis innenfor hensynssone kulturmiljø Nygårdshøyden (blått omriss). Planområdet grenser også mot hensynssone Kulturaksen i nord (rosa omriss).

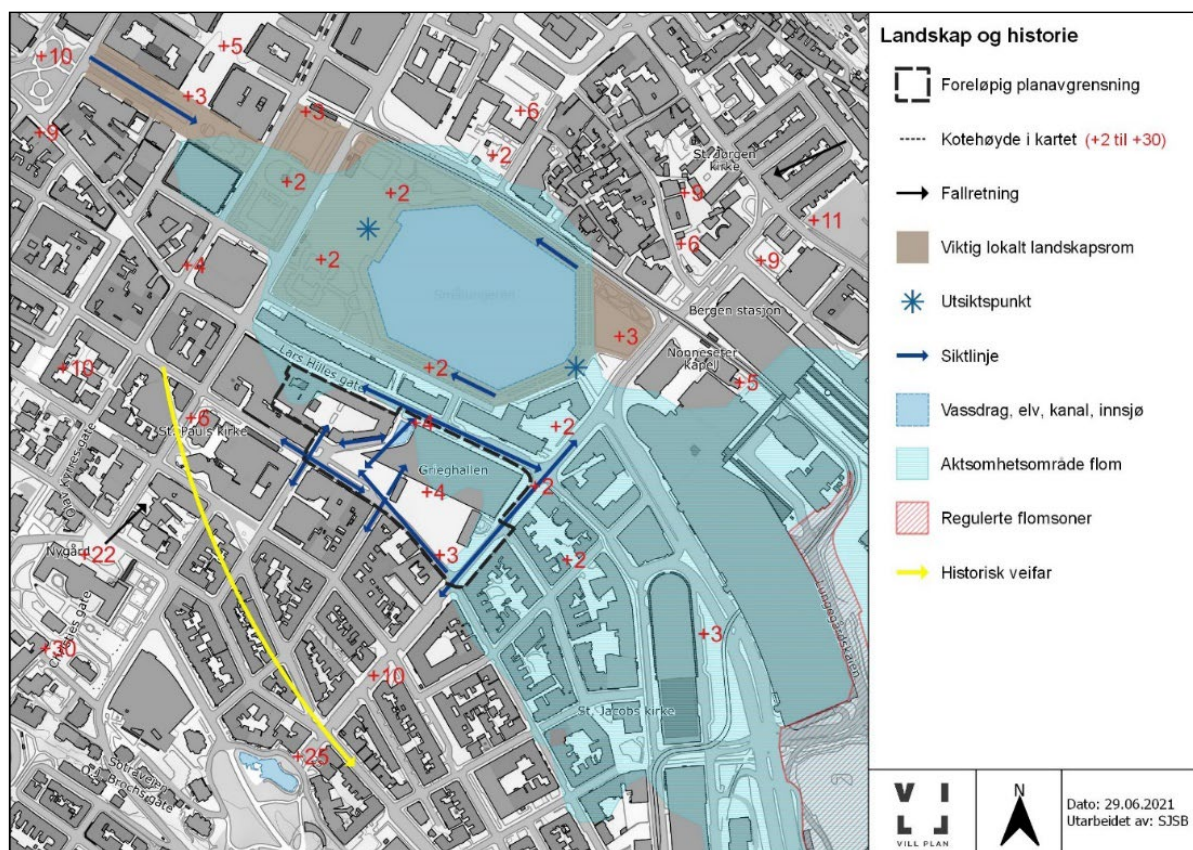
Analyseområdet er avgrænset i forhold til relevante målpunkt, ift. Griegkvartalet som publikumsrettet virksomhet. Følgende gjeldende og pågående planer er vurdert å kunne ha relevans for planområdet:

- Bybane i Bergen strekning mellom sentrum og bystasjonen (planID 200719929)
- Bybanen til Fyllingsdalen (planID 64840000)
- Bybane fra sentrum til Åsane delstrekning 1 (planID 65800000),
- Bergenhus rådhuskvartalet (planID 656200009)
- Bergenhus Skostredet (planID 66530000)
- Bergenhus Nygårdstangen (planID 70570000).

Anbefalingsområdet omfatter Grieghallen, Nina Griegs gate, Edvard Griegs plass og Nygård skole samt tilgrensende vegger.

Kart 2 Landskap og historie

Planområdet er lokalisert i Bergen sentrum sør for Lille Lungegårdsvann («Smålungeren») med Fjellsiden i nord-østlig retning og Nygårdshøyden i sør-vestlig retning. I nordvest ligger det historiske sentrum og i sørøst ligger Store Lungegårdsvannet, som er en del av Puddefjorden.

Figur 2 Landskap og historie

Viktige lokale landskapsrom er Smålungeren, Festplassen, Byparken og Ole Bulls plass. Smålungeren med opparbeidet grønnstruktur rundt vannet grenser til Festplassen, en åpen plass som både er et populært møte- og oppholdsareal, et gjennomgangsområde og som benyttes til ulike arrangementer. Byparken regnes som Bergens første offentlige park og utgjør kjernen i en sentral akse, også kalt «kulturaksen», som går mellom Bergen Offentlige bibliotek i øst og Den Nationale Scene i vest. Ole Bulls plass er lokalisert vest for Byparken i nyromantisk stil, men også med moderne elementer, som «den blå stein». Dette monumentet er kanskje byens viktigste møtepunkt.

Planområdet ligger på ca. kotehøyde +3 og er forholdsvis flatt med en svak helning fra nord til sør og fra sør til Grieghallens hjørne i øst. Ved Smålungeren er det siktlinjer langs vannet. Siktlinjen fra Den Nationale Scene mot Bergen Offentlig bibliotek og med Ulriken i bakgrunnen, er en av de mest sentrale siktlinjene gjennom Bergen sentrum. Som kartet viser inngår planområdets nordlige og østlige del i aktsomhetsområde flom.

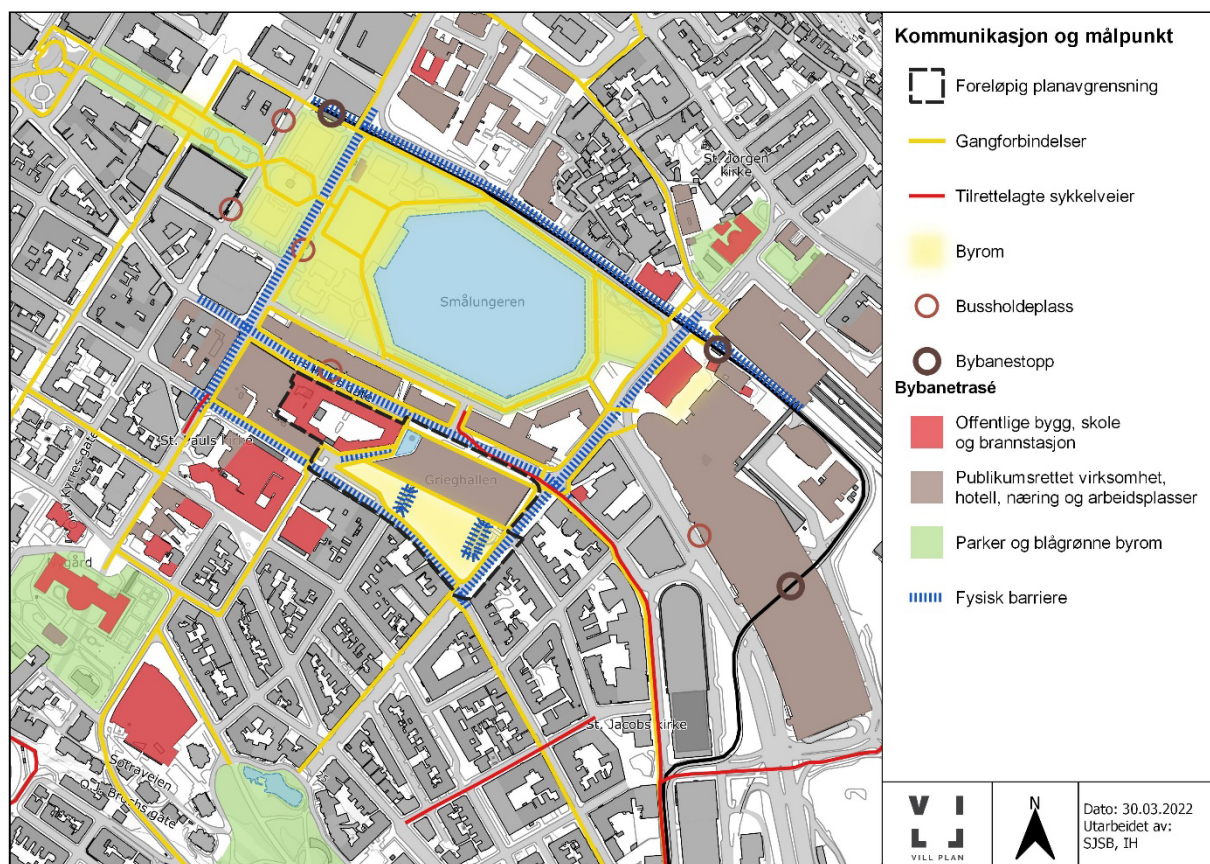
Bybrannen i Bergen i 1916 er lesbar i analyseområdet. Gatemønster og bygninger vest i analyseområdet er et resultat av gjenoppbyggingen etter brannen, mens bebyggelsen i sørvest (Marken-området) består av eldre bebyggelse langs smale gater og smau. Høyden mot sør, Nygårdshaugen, består hovedsakelig av bygårder med leiligheter, utbygget like før og etter 1900. Her ligger også Universitetet og dets samlinger.

Smålungeren framstår i dag som en dam omringet av park-elementer, men var opprinnelig den indre bukten av Store Lungegårdsvannet og Puddefjorden

Historisk veifar (gul heltrukken linje) avmerket i figur 2 viser Stavangerske postveg som var postrute mellom Bergen og Stavanger. Postvegen inngår i dag delvis som en del av kjøreveinettet.

Kart 3 Kommunikasjon og målpunkt

Planområdet ligger i sentrum av Bergen og har en rekke målpunkter innen det definerte analyseområdet. På kartet har vi trukket fram de viktigste offentlige skolene og byggene, samt viktige publikumsrettede virksomheter. Utover selve Bergen-sentrum og Torgallmenningen, finner man et utall målpunkt i nærheten. Som en del av «kulturaksen» finner man Kode og flere ulike tilbud langs Lille Lungegårdsvann. Videre mot øst finnes kjøpesenteret Bergen Storsenter m/ parkering, Bergen Offentlige bibliotek, og Nygårdshøyden i sør. Her ligger også Nygårdsparken som er en tradisjonsrik og unik park i engelsk landskapsstil. Verdt å nevne er også rådhuskvartalet m/ innbyggerservice i Kaigaten, fylkeshuset (som er under bygging) og statsforvalterens bygg v/ Nonneseter. Innenfor analyseområdet ligger det også flere skoler, næringsvirksomheter og større arbeidsplasser. Gangforbindelsene som er fremhevet i kartet viser sentrale gangakser for folk som ferdes mellom planområdet og nevnte sentrale målpunkt. Videre vil så nær alle gatene i bybildet fungere som gangakser for mennesker som ferdes til/fra og forbi området, og det er målpunktet som vil være avgjørende for valg av ganglinje. Tilbudet til gående varierer fra opparbeidet fortau og gangveier til mer ferdsel i blandet trafikk.

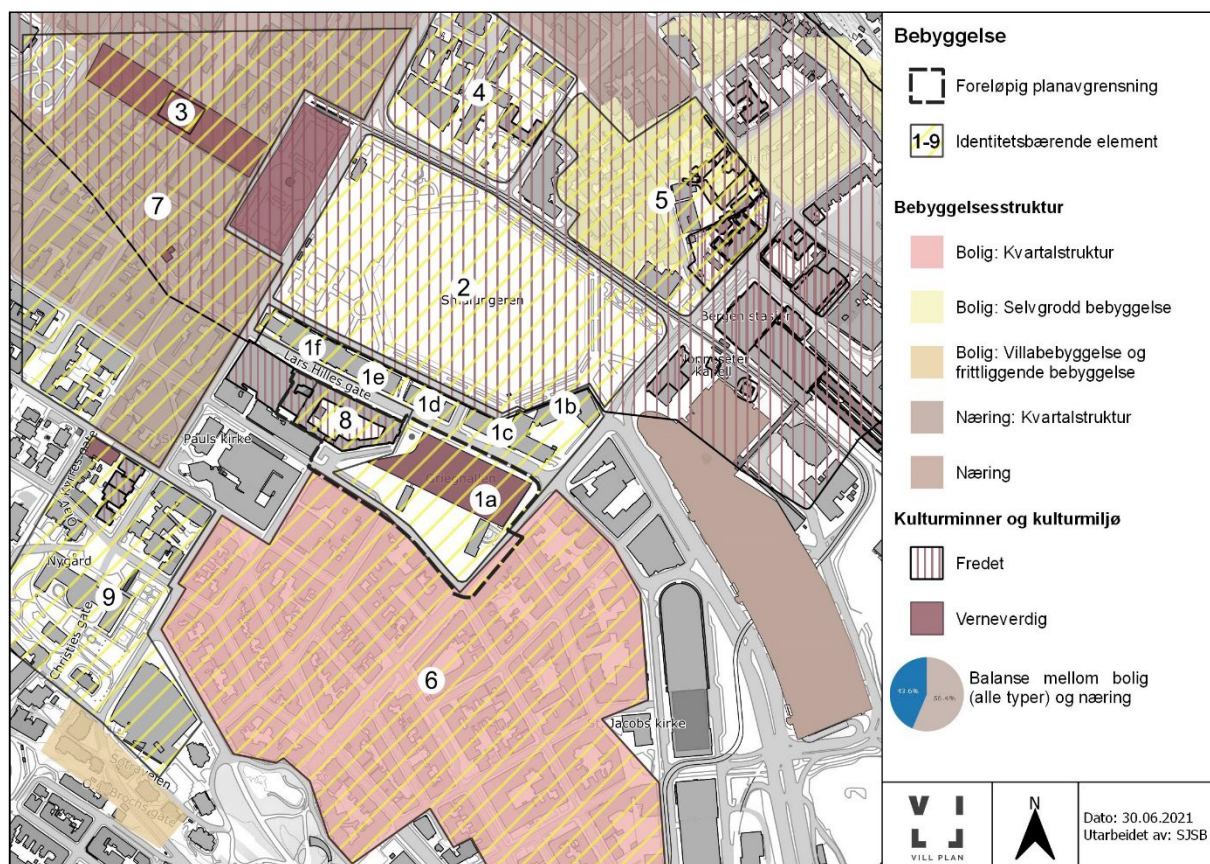

Figur 3 Kommunikasjon og målpunkt

Hovedsykkelruten fra sentrum og sørover starter i Lars Hilles gate og passerer langs Grieghallens nordlige fasade. E16 går gjennom enveiskjorte gater rundt planområdet, henholdsvis Nygårdsgaten, Lars Hilles gate, Christies gate og Strømgaten. Av kollektivtilbud er det bussholdeplasser i Christies gate, Olav Kyrres gate og Lars Hilles gate. Bergen busstasjon ligger ved Bergen Bystasjon. De nærmeste bybaneholdeplasser finner man i Byparken og v/ Nonneseter, henholdsvis ca. 350 og 300 m fra planområdet. Jernbanestasjonen og Bergen Busstasjon ligger også henholdsvis ca. 350 og 300 m fra planområdet.

Kart 4 Bebyggelse

Bergen sentrum består i dag av en blandet bebyggelsesstruktur som varierer mellom næring og bolig, men med en liten overvekt av næring. Rundt Smålungeren er det i hovedsak næringsvirksomhet med kontorfunksjoner, butikker og hotell, men også offentlig service og museer. I sør er det store boligområder, for det meste bestående av kvartaler med bygårder. Disse dominerer rundt Nygårdshøyden, avmerket som 6 på kartet. Det er også strøk og selvgrodde kvartaler med eldre byhus over en til to etasjer. Disse er dominerende i Marken og mot Fjellsiden, avmerket som pkt. 5 på kartet.

Figur 4 Bebyggelse. Bergen sentrum består av en blandet struktur som varierer mellom næringsvirksomhet i vest og øst, og boligbebyggelse i sør og nord-øst.

Planområdet er lokalisert sør for Smålungeren og består i dag av Grieghallen og Nygård skole, begge store offentlige bygg. Nygård skole er fra 1925 og er tegnet av arkitekt Kaspar Hassel i et formspråk som faller inn under nordisk nybarokk. Den ble tatt i bruk som folkeskole og seinere ungdomsskole, men hadde også en tannklinikk. De seinere år har Griegakademiet og en innføringskole for fremmedspråklige hatt tilholdssted i lokalene. Skolen er fredet og ligger under hensynssone for bevaring av kulturmiljø Nygårdshøyden. Grieghallens karakteristiske arkitektur har gjort den til et landemerke i Bergen. Konserthallen ble tegnet av arkitekt Knud Munk og sto ferdig i 1978. Bygget er vurdert til å ha stor kulturhistorisk verdi i Bergen kommunes kulturmiljøplan, og er lagt inn som verneverdig nyere arkitektur i kommunedelplan for Bergen sentrum.

Boligbebyggelsen innenfor analyseområdet består av kvartalsstruktur, selvgrodd bebyggelse, samt villabebyggelse og frittliggende bebyggelse.

Et identitetsbærende element med relevans for planområdet er museumsbyggene mellom Grieghallen og Smålungeren, ofte omtalt som «Kulturaksen». Fasade og arkitektonisk uttrykk på disse byggene varierer, men er en del av Kode kunstmuseum (1c-f). Konserthuset Grieghallen (1a) og Lysverket (1b) assosieres gjerne med «Kulturaksen». Andre identitetsbærende element er Smålungeren (2), Den blå steinen (3), Rådhus (4), Marken (5), eneboligkvartalet fra 1950/60 (6), Kvartalsstruktur næring fra 1960 (7), Nygård skole (8) og Nygårdshøyden Campusområde UiB (9).

Området rundt Griegkvartalet har flere kulturminner som er fredet eller verneverdig. Det gjelder både bygninger og byrom. Store deler av Bergen sentrum inngår i middelalderbygrunn og er automatisk fredet, men selve planområdet ligger utenfor denne sonen. Andre fredede kulturminner innenfor

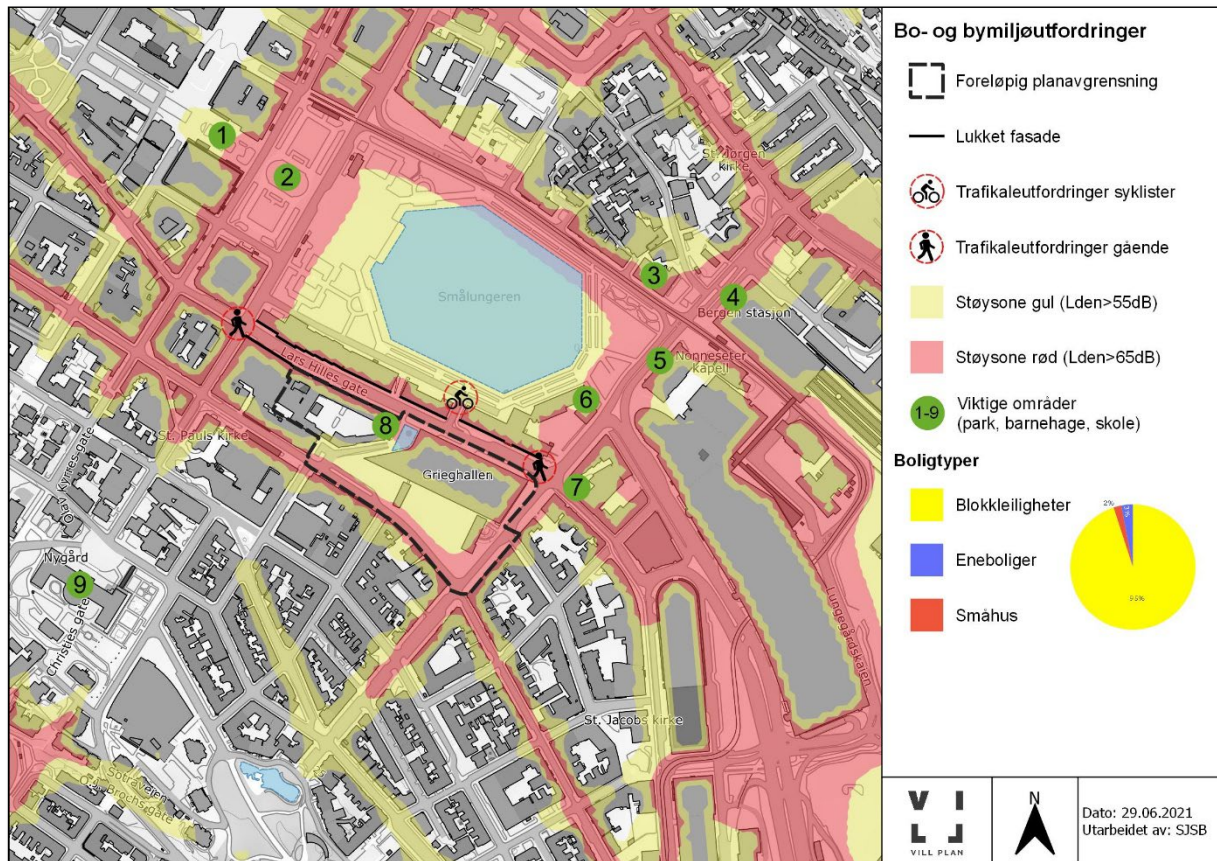
analyseområdet er Bergen jernbanestasjon, Bergen Offentlig bibliotek, Kunsthøgskolen i Bergen, Samfunnsvitenskapelig fakultet, Nonneseter kloster og St. Jørgens Hospital. Ole Bulls plass, Byparken, Sofie Lindstrøms hus og Vaskerelven 32 er kategorisert som verneverdig.

Kart 5 Bo- og bymiljøutfordringer

I levekårsundersøkelsen for Bergen kommune inngår planområdet i levekårssone Bergen sentrum. Boligsammensetningen i denne sonen består av 95% blokkleiligheter, 2% småhus og 3% eneboliger (Folkehelseoversikt Levekår og helse i Bergen 2019). Analyseområdet består i hovedsak av bygninger med publikumsrettede virksomheter og store byrom, som er omkranset av tett boligbebyggelse.

Det er trafikale utfordringer for gående i krysset mellom Nygårdsgaten og Christies gate vest for Smålungeren og i krysset mellom Lars Hilles gate og Strømgaten sør for Smålungeren. For syklistene som skal videre til sentrum er det en trafikal utfordring ved krysset Lars Hilles gate og Rasmus Meyers allé ettersom hovedsykkelruten stopper her. Planområdet grenser til Lars Hilles gate, Nygårdsgaten og Strømgaten som alle er trafikkerte veier med rød støysone. Som følge av forbigående trafikk er en del av planområdet innenfor gul støysone, samt rød støysone i plangrensen.

Edvard Griegs plass fremstår i dag som en stor åpen plass, brutt av to mindre bygg som huser nedganger til Griegpark. Plassen har mange bruksområder, og kan deles opp i ulike funksjonssoner. Den vestlige delen, foran inngangen til Grieghallen fungerer som et mingle- og møteareal for besøkende før og etter arrangementer. Den østlige delen fungerer som losse- og lasteareal i forbindelse med produksjoner, konferanser og utstillinger, og som parkeringsplass for lastebiler og varebiler. Ellers benyttes begge sonene som krysningsområde for gående som skal til eller forbi området, men på grunn av manglende belysning og høydeforskjeller mellom Strømgaten og plassen, samt blandet trafikk, fremstår området som mindre attraktivt for gående, syklende og bevegelsehemmede. Plassen blir i liten grad brukt til organiserte og uorganiserte aktiviteter.

Figur 5 Bo- og bymiljøutfordringer

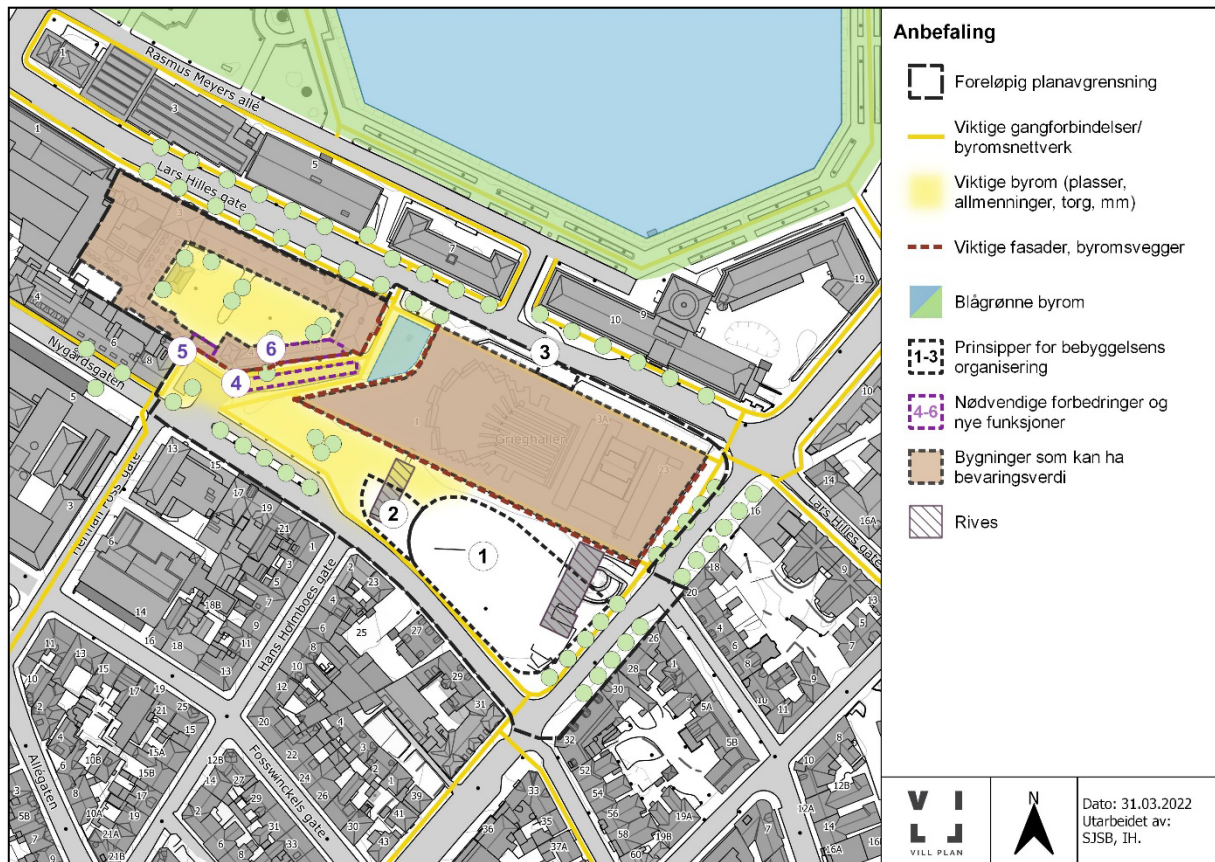
Viktige områder i analyseområdet, sett i sammenheng med bo- og bymiljø er Ole Bulls plass (1), Byparken (2), Kunstskolen i Bergen (3), Bergen jernbanestasjon (5), Bergen Offentlig bibliotek (6), Nygård skole (7 og 8) og Universitetet i Bergen (9), se figur 5. Disse utgjør viktige målpoint for skole og utdanning, transport og rekreasjon/fritidsaktiviteter.

Kart 6 Anbefaling

Visjonen er at arenaklyngen Griegkvartalet skal fremstå som Bergen og Vestlands kulturelle kraftsenter og samlende møteplass. Griegkvartalet skal fremstå med en arkitektonisk utforming og kvalitetsfremmende funksjonalitet som fremmer Bergen som en moderne og nyskapende kulturby. For å realisere visjonen om et «musikkteater for alt og for alle», ønskes det å gå videre med følgende grep innenfor Griegkvartalets planområde:

Musikkteateret plasseres lengst mulig sørøst på Edvard Griegs plass, for å best mulig utnytte tilgjengelig areal. Dette er i tråd med tilbakemeldinger fra innledende arbeidsmøter med Bergen kommune og fylkeskommunen. Prinsipp for bebyggelsens plassering er vist med svart stiplede linje (1-2). Det er et mål at musikkteateret gjennom plassering, form og uttrykk skal «spille opp» mot Grieghallen. Prinsippet for plassering bygger derfor på at bygget kan senkes ned for å sikre at ny bebyggelse underordnes Grieghallen. Dette innebærer at eksisterende parkeringskjeller (Griegpark) med tilhørende nedkjøringsrampe og heis-/trappebygg må fjernes. Det nye musikkteateret er planlagt slik at det kan plasseres i eksisterende byggegrop fra parkeringsanlegget. Nr. 2 markerer område for et

nedsenket inngangsparti som fører til en hovedinngang i musikkteaterets underetasje og nytt underjordisk utstillingsareal.

Figur 6 Anbefaling

Rampen i Lars Hilles gate som i dag fungerer som innkjøring til Griegpark og til eksisterende kjellerareal under Grieghallens vestlige del (nr. 3), planlegges opprettholdt. Det legges opp til at byrommet på vestlig del av Edvard Griegs plass bevares, tilrettelegges og forbedres som møte- og mingleareal. Som en del av dette vil man se på muligheter for å bedre knytte sammen Edvard Griegs plass med Nina Griegs gate og skoleplassen på Nygård skole (nr. 5). Viktige gangforbindelser langs Grieghallens husvegg, og langs Strømgaten, Nygårdsgaten, Lars Hilles gate og Nina Griegs gate bevares. I videre prosess vil det vurderes om plassen mellom Nygård skole og Grieghallen kan åpnes opp og forbedres ytterligere ved å fjerne eksisterende nedkjøringsrampe i Nina Griegs gate (nr. 4). Dette avhenger av at man finner en god løsning på varelevering og opp-/nedkjøring fra det nye underjordiske utstillingsarealet og eksisterende kjellerareal under Grieghallens vestlige del. Løsningen som har vært vurdert i det visualiserte rom- og funksjonsprogrammet er å etablere dette som en del av bygningsmassen i Nygård skole (nr. 6).